

სსიპ ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსს
რაჟდენ კუპრაშვილს

ააიპ „საფარის“ დირექტორის, ბაია პატარაიას
(მის: ქ. თბილისი, გახოკიძის 11ა, ტელ: 595407428)

პასუხი ანტიკორუფციული ბიუროს N00013368 წერილზე

2025 წლის 11 აგვისტოს ჩაგვბარდა ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსის 2025 წლის 8 აგვისტოთი დათარიღებული N00013368 წერილი, რომლითაც საქართველოს კანონის „უცხოეთის აგენტების რეგისტრაციის აქტზე“, აგრეთვე ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსის 2025 წლის 31 მაისის N10 ბრძანებით დამტკიცებული „უცხოეთის აგენტების რეგისტრაციის აქტის ადმინისტრირების და აღსრულების წესის“ („აღსრულების წესი“) მე-20 მუხლსა და 22-ე მუხლის პირველ პუნქტზე მითითებით ითხოვს, წარმოვადგინოთ გარკვეული ინფორმაცია/დოკუმენტაცია და „განმარტებები“.

ქვემოთ მითითებული გარემოებებისა და სამართლებრივი დასაბუთების გამო, ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსის წერილი, რომელიც, როგორც ჩანს, მისივე „აღსრულების წესის“ 22-ე მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრულ ე.წ. „მოკვლევის წერილს“ წარმოადგენს, მთლიანად, მათ შორის, მოთხოვნის ნაწილში, არის უკანონო, რის გამოც მისი შესრულების ვალდებულება არ გავაჩნია.

ზემოაღნიშნულის მიუხედავად, ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსის ცნობისთვის, ისევე, როგორც საზოგადოების ინფორმირებისთვის, აუცილებლად მივიჩნევთ გავაკეთოთ შემდეგი განმარტებები ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსის მიერ კანონის თვითნებური ინტერპრეტაციისა და აღსრულების პროცესში მის მიერ საკუთარი უფლებამოსილების გადამეტების თაობაზე.

ჩვენი ორგანიზაცია ემსახურება ჩვენს ქვეყანას და მის ხალხს და ის განხურებლად იცავს საქართველოს კონსტიტუციასა და კანონმდებლობას, რომელიც შესაბამისობაშია კონსტიტუციითა და ადამიანის უფლებათა საერთაშორისო სამართლით განმტკიცებულ ძირითად უფლებებსა და თავისუფლებებთან.

1. ადმინისტრაციულ ორგანოს უფლებამოსილების განხორციელება მხოლოდ კანონის საფუძველზე შეუძლია, რაც მოცემულ შემთხვევაში დარღვეულია

1.1 ნორმატიული აქტების იერარქია და კანონიერების პრინციპი

"ნორმატიული აქტების შესახებ" საქართველოს ორგანული კანონის მე-7 მუხლის მე-3 პუნქტი ადგენს ნორმატიული აქტების იერარქიას.

იმავე მუხლის მე-7 პუნქტის თანახმად, "საქართველოს საკანონმდებლო აქტებს აქვს უპირატესი იურიდიული ძალა საქართველოს კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მიმართ."

იმავე მუხლის მე-9 პუნქტის თანახმად, "თუ ამ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი, კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტის მიღება (გამოცემა) შეიძლება მიმღები (გამომცემი) ორგანოს (თანამდებობის პირის) მიერ მისი კომპეტენციის ფარგლებში, მხოლოდ საკანონმდებლო აქტის შესასრულებლად და იმ შემთხვევაში, თუ ეს პირდაპირ არის გათვალისწინებული საკანონმდებლო

აქტით. კანონქვემდებარე ნორმატიულ აქტში მითითებული უნდა იყოს, რომელი საკანონმდებლო აქტის საფუძველზე და რომლის შესასრულებლად იქნა მიღებული (გამოცემული) იგი."

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-5 მუხლის - „უფლებამოსილების განხორციელება კანონის საფუძველზე“ - თანახმად:

„1. ადმინისტრაციულ ორგანოს უფლება არა აქვს კანონმდებლობის მოთხოვნების სანინაალმდეგოდ განახორციელოს რაიმე ქმედება.

2. ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა ან სხვა სახის ქმედება, რომელიც იწვევს ადამიანის საქართველოს კონსტიტუციით მინიჭებული უფლებების ან თავისუფლებების შეზღუდვას, დაიშვება მხოლოდ საქართველოს კონსტიტუციის მეორე თავის შესაბამისად, კანონით ან მის საფუძველზე გამოცემული კანონქვემდებარე აქტით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის (სზაკ) მე-5 მუხლის - „უფლებამოსილების განხორციელება კანონის საფუძველზე“ - თანახმად:

„1. ადმინისტრაციულ ორგანოს უფლება არა აქვს კანონმდებლობის მოთხოვნების სანინაალმდეგოდ განახორციელოს რაიმე ქმედება.

2. ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა ან სხვა სახის ქმედება, რომელიც იწვევს ადამიანის საქართველოს კონსტიტუციით მინიჭებული უფლებების ან თავისუფლებების შეზღუდვას, დაიშვება მხოლოდ საქართველოს კონსტიტუციის მეორე თავის შესაბამისად, კანონით ან მის საფუძველზე გამოცემული კანონქვემდებარე აქტით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე.

3. უფლებამოსილების გადამეტებით გამოცემულ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს, აგრეთვე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ განხორციელებულ ქმედებას არა აქვს იურიდიული ძალა და ბათილად უნდა გამოცხადდეს.

4. ადმინისტრაციული ორგანოს თანამდებობის პირების მიერ სამსახურებრივი უფლებამოსილების ჯეროვნად შეუსრულებლობა ან სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტება იწვევს კანონით დადგენილ პასუხისმგებლობას.“

1.2 ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსის კანონქვემდებარე აქტისა და მის საფუძველზე მიღებული გადაწყვეტილებებისა და განხორციელებული ქმედებების უკანონობა

ა) “მოკვლევის წერილის” შედგენისა და გაგზავნის უფლებამოსილებას „უცხოეთის აგენტების რეგისტრაციის აქტი“ არ ითვალისწინებს

ზემოაღნიშნული „მოკვლევის წერილი“ უკანონოა, რადგან არც საკუთრივ „უცხოეთის აგენტების რეგისტრაციის აქტი“ და არც საქართველოს რომელიმე სხვა საკანონმდებლო აქტი არ ითვალისწინებს ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსის უფლებამოსილებას, გაუგზავნოს პირს ასეთი წერილი და მოითხოვოს მისგან “მოკვლევის წერილში” მითითებული ინფორმაცია/დოკუმენტაცია და განმარტებები.

ბ) ასევე არ ითვალისწინებს „უცხოეთის აგენტების რეგისტრაციის აქტი“ ე.წ. “ინსპექტირების” პროცედურას

მოკლებულია კანონიერ საფუძველს „მოკვლევის წერილში“ მითითებული ტერმინი „ინსპექტირება“. „ინსპექტირების“ პროცედურის განხორციელება საკუთარ თავს ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსმა მის მიერვე მიღებული „აღსრულების წესით“ მიაჩნა, თუმცა ასეთ პროცედურას „უცხოეთის აგენტების რეგისტრაციის აქტი“ არ იცნობს. აღნიშნული აქტის მე-4 მუხლის მე-3 პუნქტში მითითებულია მხოლოდ ტერმინი „მონიტორინგი“, რომლის განხორციელების პროცედურა აღწერილია იმავე აქტის მე-6 მუხლში. თუმცა, აღნიშნული მე-4 მუხლის მე-3 პუნქტი და მე-6 მუხლი მონიტორინგის განხორციელების უფლებამოსილებას ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსს ანიჭებს მხოლოდ იმ პირთან მიმართებით, რომელსაც ანტიკორუფციულ ბიუროში შეტანილი აქვს სარეგისტრაციო განცხადება. ასეთი მონიტორინგის განხორციელების უფლებამოსილება ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსს არ გააჩნია ისეთი პირის მიმართ, რომელსაც სარეგისტრაციო განცხადება შემოტანილი არა აქვს, როგორცაა წარმოადგენს, მოცემულ შემთხვევაში, საფარი.

გ) სხვა უფლებამოსილებები, რომლებიც ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსმა თავის თავს თვითნებურად მიაჩნა

რადგან კანონიერ საფუძველს არის მოკლებული „ინსპექტირების“ ინსტიტუტი, ცხადია, რომ ასევე უკანონოა ინსპექტირების შედეგად შედგენილი „ინსპექტირების“ დასკვნაც. ასეთი უკანონო დასკვნის საფუძველზე ვერც კანონდარღვევის არსებობის ან არარსებობის ფაქტი შეიძლება იქნეს დადგენილი და მით უმეტეს ვერ გახდება ასეთი უკანონო დასკვნა ანტიკორუფციული ბიუროს მიერ „რეგისტრაციის წარმოების დანყების საფუძველი“, რასაც „უცხოეთის აგენტების რეგისტრაციის აქტი“ ასევე არ ითვალისწინებს.

„უცხოეთის აგენტების რეგისტრაციის აქტის“ კონტექსტში კანონი არ ანიჭებს ანტიკორუფციულ ბიუროს „ინსპექტირების“ არც ისეთ ცალკეულ კომპონენტებს, როგორებიცაა პირისგან „ინფორმაციის გამოთხოვა“, „მოკვლევის წერილის“ გაგზავნა, „პირის გამოკითხვა/დაკითხვას მაგისტრადი მოსამართლის წინაშე“ და „კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება“, რაც თქვენი „აღსრულების წესის“ 21-ე მუხლის მე-2 პუნქტით ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსმა თავის თავს მიაჩნა.

ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსმა ასევე უსაფუძვლოდ შეუქმნა თავის თავს სასამართლოსათვის „ყადაღის“ მოთხოვნით შუამდგომლობით მიმართვის უფლებამოსილებაც (იხ. „აღსრულების წესის“ 22-ე მუხლის მე-2 პუნქტი). სიტყვა „ყადაღი“ ან მისი რომელიმე ექვივალენტი „უცხოეთის აგენტების რეგისტრაციის აქტში“ ნახსენები არ არის.

1.3 დასკვნა უკვე განხორციელებული ქმედების უკანონობის თაობაზე

მოცემულ შემთხვევაში, სახეზეა სზაკის მე-5 მუხლის პირველი - მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული ორივე გარემოება:

ა) ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსის ქმედება - ჩვენი ორგანიზაციისთვის ე.წ. „მოკვლევის წერილის“ გამოგზავნა და ინფორმაციისა და დოკუმენტაციის მოთხოვნა - განხორციელებულია კანონმდებლობის, მოცემულ შემთხვევაში, „უცხოეთის აგენტების რეგისტრაციის აქტის“ მოთხოვნების საწინააღმდეგოდ;

ბ) ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსის ზემოაღნიშნული ქმედება, იწვევს საქართველოს კონსტიტუციით მინიჭებული უფლებების - კერძოდ, კონსტიტუციის 22-ე, მე-17 და მე-15 მუხლებითა და ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-8, მე-10 და მე-11 მუხლებით უზრუნველყოფილი გაერთიანებისა და გამოხატვის თავისუფლებებისა და

პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის უფლების შეზღუდვას, რაც, კონსტიტუციის/კონვენციის იმავე მუხლების თანახმად, დაიშვება მხოლოდ კანონის შესაბამისად, აღნიშნულ მუხლებში მითითებული რომელიმე ლეგიტიმური მიზნის მისაღწევად „დემოკრატიულ საზოგადოებაში აუცილებელი“ ზომების გამოყენებით, რასაც მოცემულ შემთხვევაში ადგილი არა აქვს.

სზაკი-ის 60¹ მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, მათ შორის, ნორმატიული აქტიც, ბათილია, თუ იგი ეწინააღმდეგება კანონს ან არსებითად დარღვეულია მისი მომზადების ან გამოცემის კანონმდებლობით დადგენილი სხვა მოთხოვნები.

შესაბამისად, იმის გათვალისწინებით, რომ ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსის 2025 წლის 31 მაისის N10 ბრძანება არ არის გამოცემული საკანონმდებლო აქტის, კერძოდ კი საქართველოს კანონის „უცხოეთის აგენტების რეგისტრაციის აქტი“-ს საფუძველზე, რაც წინააღმდეგობაში მოდის „ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს კანონთან და საქართველოს ზოგად ადმინისტრაციულ კოდექსთან, ამ ბრძანების საფუძველზე განხორციელებული ნებისმიერი ქმედება უკანონოა და იურიდიული ძალა არ გააჩნია.

1.4 ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსის მოსალოდნელი შემდგომი გადაწყვეტილებებისა და ქმედებების უკანონობა

რადგან „მოკვლევის წერილის“ საფუძველად ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსს მისივე „აღსრულების წესის“ 22-ე მუხლის პირველი პუნქტი აქვს მითითებული, უნდა ვივარაუდოთ, რომ აღნიშნული უკანონო აქტის იმავე 22-ე მუხლის მე-2 - მე-4 პუნქტების შესაბამისად, შემდეგი ნაბიჯები იქნება სასამართლოსთვის მიმართვა ჩვენს წინააღმდეგ გარკვეული მოქმედებების განხორციელების მოთხოვნით, აგრეთვე ე.წ. „ინსპექტირების დასკვნის“ მომზადება და ამგვარის საფუძველზე ე.წ. „რეგისტრაციის წარმოების“ დაწყება.

როგორც ზემოთ უკვე ითქვა, საკუთრივ „უცხოეთის აგენტების რეგისტრაციის აქტი“ „ინსპექტირების“ ინსტიტუტს საერთოდ არ ითვალისწინებს. შესაბამისად, ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსმა თავის თავს თვითნებურად მიანიჭა ადმინისტრაციული ზემოქმედების ძალზე ძლიერი უფლებამოსილება, რომელსაც კანონიერი საფუძველი არ გააჩნია.

ზემოთქმულიდან გამომდინარე, მოგიწოდებთ თავი შეიკავოთ ჩვენი ორგანიზაციის წინააღმდეგ იმ საგარაუდო შემდგომი ზომების მიღებისგან, რომელთა განხორციელების უფლებამოსილებაც თქვენ თავს თვითნებურად თვითონვე დაუნესეთ.

2. საფარის მიმართ „უცხოეთის აგენტების რეგისტრაციის აქტი“ არ ვრცელდება

მოგახსენებთ, რომ აღნიშნული კანონის მოქმედება ჩვენი ორგანიზაციის მიმართ არ შეიძლება გავრცელდეს, რადგან ჩვენ შემთხვევაში არ არსებობს ის პირობები, რომლებიც დადგენილია „უცხოეთის აგენტების რეგისტრაციის აქტის“ პირველი მუხლის „გ“ ქვეპუნქტით.

ჩვენი ორგანიზაცია ემსახურება მხოლოდ ქართველი ხალხის ინტერესებს და იმართება ჩვენივე წესდების შესაბამისად დირექტორისა და გამგეობის მიერ.

ორგანიზაციას აქვს დადებული გრანტის ხელშეკრულებები საერთაშორისო დონორებთან, თუმცა, არცერთი აღნიშნული ხელშეკრულება არ მიუთითებს, რომ საფარი ამ დონორებთან იმ

ურთიერთობაშია, რომელსაც ითვალისწინებს „უცხოეთის აგენტების რეგისტრაციის აქტის“ პირველი მუხლის „გ.ა“ ქვეპუნქტი.

გამგეობა საფარის უმაღლესი მმართველი ორგანოა, რომელიც საფარის მუშაობას განსაზღვრავს საკუთარი მისიის, ამოცანების შესაბამისად. გამგეობა დაკომპლექტებულია ადამიანის უფლებებისა და გენდერის სწავლების სფეროში კომპეტენციის მქონე, საქართველოს მოქალაქე, ქართველი წევრებით.

საფარი წარმოადგენს არაკომერციულ იურიდიულ პირს, რომლის სანესდებო მიზანი არის „საქართველოში თანასწორი, არადისკრიმინაციული და არაძალადობრივი გარემოს შექმნის მხარდაჭერა - ქალთა გაძლიერების საშუალებით.“ (აღნიშნული მითითებულია „საფარის“ წესდებაში, რომელიც, თავის მხრივ, რეგისტრირებულია საჯარო რეესტრში). შესაბამისად, საფარი იცავს ქალებისა და ბავშვების უფლებებს, აძლიერებს მონაწილეობით დემოკრატიასა და სამართლიანობას, წლის განმავლობაში გასცემს 1000-ზე მეტ იურიდიულ კონსულტაციას, აწარმოებს საშუალოდ 500 საქმეს სამოქალაქო, ადმინისტრაციული თუ სისხლის სამართლის მიმართულებით, ატარებს კვლევებს, ხელს უწყობს განათლების გავრცელებას, რათა საქართველო დისკრიმინაციისგან თავისუფალი ქვეყანა გახდეს და დაცული იყოს ადამიანის უფლებები. ამის პარალელურად, საფარის აქტივობებზე, ჩვენი დონორების მხრიდან ღიად აღნიშნულია, რომ ჩვენი კვლევა და შეფასებები არ ასახავს მათ პოზიციას (იხილეთ „საფარის“ ვებ-გვერდზე გამოქვეყნებულ ნებისმიერი კვლევისა და ნებისმიერ სოციალურ არხში განთავსებულ ნებისმიერი პროდუქტის აღწერაში ან/და ვიდეოს ბოლოს).

ნიშანდობლივია, რომ ამერიკული FARA აშშ-ში მოქმედი სამოქალაქო საზოგადოების მსგავს საქმიანობაზე არ ვრცელდება.

ამერიკული FARA-ს საიტზე, რომლის ასლსაც წარმოადგენს, „ქართული ოცნების“ ხელისუფლების წარმომადგენელთა მტკიცებით, „უცხოეთის აგენტების რეგისტრაციის აქტი,“ მოიპოვება და ხელმისაწვდომია აშშ-ის იუსტიციის დეპარტამენტის განმარტებითი ბარათი, სახელწოდებით, „აგენტობის ფარგლები FARA-ს თანახმად“ (The Scope of Agency under FARA)¹. აღნიშნულ განმარტებით ბარათში აღნიშნულია:

„FARA-ს მიზანია არა სიტყვის თავისუფლების შეზღუდვა, არამედ იდენტიფიცირება იმ სიტყვისა, რომელიც (სამართლიანად) მიეწერება უცხოურ პრინციპალს, რათა მესიჯის შეფასებისას ამერიკულ აუდიტორიას შეეძლოს ინფორმაციის წყაროს გათვალისწინება. როგორც კოლუმბიის ოლქის სააპელაციო სასამართლომ აღნიშნა, „კონგრესს განსაკუთრებით ანუხებდა, რომ რეგისტრაციის მოთხოვნა არ ყოფილიყო გამოყენებული პოლიტიკურ საკითხებზე იმ მოქალაქეების შიდა დებატების ჩასახშობად, რომლებიც შესაძლოა თანაუგრძნობენ უცხოელების მოსაზრებებს, მაგრამ არ ექვემდებარებიან უცხოური მხარის მითითებებს ან კონტროლს.“ (*Attorney Gen. of U.S. v. Irish People, Inc.*, 796 F.2d 520, 524 (D.C. Cir. 1986)); ასევე იხ. (*H.R. Rep. No. 89-1470*, გვ. 6 (1966)) (სადაც უარყოფილია მცდელობა [FARA-ს] რეგულირება შეეხოს ისეთ პირებს, რომლებიც რეალურად არ არიან უცხო სახელმწიფოების წარმომადგენლები, თუმცა მათი ქმედებები შესაძლოა შემთხვევით სასარგებლო იყოს უცხო ქვეყნების ინტერესებისთვის — იმ პირობებში, როდესაც ეს ქმედებები წარმოადგენს მათი სიტყვის, პეტიციის ან შეკრების უფლების ჩვეულებრივ გამოხატულებას). FARA არ მოითხოვს რეგისტრაციას მარტო

¹ <https://www.justice.gov/nsd-fara/page/file/1279836/dl?inline>

იმიტომ, რომ პირი გამოთქვამს მოსაზრებას, რომელიც მოაწყობს ან ემთხვევა უცხო ქვეყნის ან უცხო პირის ინტერესებს. [აშშ-ის კონსტიტუციის' პირველივე შესწორება (First Amendment) იცავს აშშ-ის მოქალაქეების უფლებას გამოთქვან ასეთი მოსაზრებები.“

„საბოლოო ჯამში, FARA-ს ფარგლებში აგენტობის ტესტი იმაში მდგომარეობს, [რათა გაირკვეს] „სამართლიანია თუ არა დასკვნის გამოტანა, რომ პირი დამოუკიდებლად კი არ მოქმედებს, უბრალოდ თავის საკუთარ შეხედულებებს კი არ გამოხატავს, არამედ მოქმედებს როგორც უცხოური პრინციპალის აგენტი ან მისი ალტერ-ეგო.“

ამ მკაფიო და ნათელი განმარტების კონტექსტში არარელევანტურია ის გარემოება, რომ ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსის „მოკვლევის წერილის“ ფაქტობრივ საფუძველზე მითითებულია დანართი N1-ში ჩამოთვლილი ბმულები, რომლებიც ერთ შემთხვევაში ჩვენი ორგანიზაციის განცხადებას, სხვა შემთხვევაში კი ფიზიკური პირის ინდივიდუალურ მსჯელობას ასახავს.

აშშ-ის იუსტიციის დეპარტამენტის ციტირებული განმარტებებიდან გამომდინარე, ნათელია, რომ საფარის დირექტორის მედიით გავრცელებული გამოხატვებები, რომელშიც იგი აფასებს მსოფლიო ისტორიულ კონტექსტს თუ დემოკრატიულობისა და კანონის უზენაესობის პრინციპის მოქმედებას ქვეყანაში, გაკეთებულია გამოხატვის თავისუფლების ფარგლებში და ისინი არ შეიძლება ჩაითვალოს რომელიმე უცხოური პრინციპალის ინტერესების გამოხატულებად მხოლოდ იმიტომ, რომ სხვებს, მათ შორის, დონორ ორგანიზაციას, შესაძლოა მსგავსი შეხედულებები ჰქონდეს დემოკრატიული და კანონის უზენაესობის პრინციპებთან დაკავშირებით. მათგან ორი შეფასება პარტია „ქართული ოცნების“ კრიტიკისკენ არის მიმართული და გამოდის, რომ მმართველი ძალის კრიტიკის და ქმედებების არადემოკრატიულად და ადამიანის უფლებების საწინააღმდეგოდ კერძო პირის (ამ შემთხვევაში, ბაია პატარაიას) მიერ ინდივიდუალური შეფასების გამო ხორციელდება ორგანიზაციის მიმართ სამართალწარმოება (დანართი #1, ბმული #1 და #2).

გამოხატვისა და შეკრების თავისუფლებებს, აგრეთვე სხვა კონსტიტუციურ უფლებებს ჩვენს ორგანიზაციას და მის თანამშრომლებს ვერავინ ჩამოართმევს, მათ შორის, ვერც ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსი მისი უკანონო გადაწყვეტილებებითა და დასკვნებით.

გასათვალისწინებელია, რომ ევროსაბჭოს მინისტრთა კომიტეტის 2007 წლის 10 ოქტომბრის რეკომენდაციის (CM/Rec (2007)14) მიხედვით, „არასამთავრობო ორგანიზაციებს უნდა ჰქონდეთ თავისუფლება ჩაატარონ კვლევა, განათლება და ადვოკატირება საზოგადოებრივ დებატებში განსახილველ საკითხებზე, მიუხედავად იმისა, ემთხვევა თუ არა მათი პოზიცია მთავრობის პოლიტიკას ან მოითხოვს თუ არა კანონში ცვლილებას.“ ეუთო ოდირის და ვენეციის კომისიის გაერთიანების თავისუფლების სახელმძღვანელო დოკუმენტის 31-ე პრინციპის მიხედვით: „ასოციაციებს უნდა ჰქონდეთ გამოხატვისა და აზრის თავისუფლების უფლება თავიანთი მიზნებისა და საქმიანობის ფარგლებში. ეს დამატებაა ასოციაციის წევრთა ინდივიდუალურ უფლებებზე - აზრისა და გამოხატვის თავისუფლებაზე. ასოციაციებს ასევე უნდა ჰქონდეთ უფლება, მონაწილეობა მიიღონ პოლიტიკურ და საჯარო დებატებში, მიუხედავად იმისა, ემთხვევა თუ არა მათი პოზიცია მთავრობის პოლიტიკას ან ითხოვს თუ არა კანონში ცვლილებას.“ ევროსაბჭოს ადამიანის უფლებათა კომისიის შეფასებით „კანონის გამოყენება იმ სამოქალაქო საზოგადოების ჯგუფების მიმართ, რომლებიც კანონებისა და პრაქტიკის შეცვლისკენ იჩენენ ინიციატივას, ან იმ ჯგუფების მიმართ, რომლებიც აკვირდებიან საჯარო ხელისუფლების ორგანოების გადაწყვეტილებების, ქმედებებისა და პოლიტიკის შესაბამისობას ადამიანის უფლებებთან,

მნიშვნელოვნად ასუსტებს მათ როლს დემოკრატიულ საზოგადოებაში როგორც საჯარო კონტროლის განმახორციელებელთა.² თქვენ წერილში განმარტებული პოლიტიკური საქმიანობის დასტურად, რის საფუძველზეც ბიურომ ანტიკორუფციული ბიუროს უფროსის 2025 წლის 10 მაისის ბრძანებით დამტკიცებული - „უცხოეთის აგენტების რეგისტრაციის აქტის ადმინისტრირების და აღსრულების წესის“ მე-20/1 მუხლის საფუძველზე „საფარის“ ინსპექტირება დაიწყო, მითითებულია შემდეგი ტვ პირველის ეთერში ბაია პატარაიას მონაწილეობა.

ცალსახაა, რომ აღნიშნულ ვიდეოებში ბაია პატარაია მკვეთრად აფიქსირებს, რომ გამოხატავს საკუთარ აზრს, რომელიც საქართველოს კონსტიტუციითა (მუხლი 17) და ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციით აღიარებული უფლებათა (მუხლი 10). „საფარი“ პატივს სცემს მისი დასაქმებულების აზრისა და გამოხატვის თავისუფლებას და მათ ცენზურას არ უწესებს.

ამასთან, როგორც ინდივიდთა თავისუფალი გაერთიანება, დაფუძნებული ადამიანის უფლებების პატივისცემაზე, არც თვითონ აგებს პასუხს მასში დასაქმებული ადამიანების გამოხატვის თავისუფლებაზე, მით უფრო, აბსოლუტურ უფლებაზე, რომელიც იცავს აზრს. აღნიშნულიდან გამომდინარე, ეს ვიდეოები არ შეიძლება მეტყველებდეს რაიმეს „საფარზე“ და ვერ შეფასდება ორგანიზაციასთან დაკავშირებულ ნებისმიერი ტიპის ინსპექტირებისთვის რელევანტურ მტკიცებულებად.

ასევე, გაცნობებთ, რომ საფარი არ მოქმედებს, როგორც რომელიმე უცხოური პრინციპალის, მათ შორის, დონორის „საზოგადოებასთან ურთიერთობების მრჩეველი“, „სარეკლამო აგენტი“, „საინფორმაციო სამსახურის თანამშრომელი“ ან „პოლიტიკური მრჩეველი“.

ჩვენი ორგანიზაციას არასდროს მიუცია ვინმესთვის თანხმობა, არ გამოუვლენია ნება და არ დაუშვია, რომ იმოქმედებს, როგორც რომელიმე უცხოური პრინციპალის ან დონორის აგენტად.

ყოველივე ზემოთხსენებულს გამომდინარე, კვლავ ხაზგასმით ვიმეორებთ, რომ „უცხოეთის აგენტების რეგისტრაციის აქტი“ საფარზე არ ვრცელდება და მას არ გააჩნია ვალდებულება, შეიტანოს განცხადება „უცხოური პრინციპალის აგენტად“ რეგისტრაციის შესახებ.

3. „მტკიცებულებების განადგურების“ თაობაზე

2025 წლის 18 და 30 ივნისს არასამთავრობო ორგანიზაციების ერთობლივი განცხადების ბიუროს მიერ შეფასება, როგორც „სასამართლო ბრძანების შეუსრულებლობა“ და „მტკიცებულებების განადგურება“ დაკავშირებულია ან წაკითხულის / მოსმენილის გააზრების პრობლემასთან, ან არაკეთილსინდისიერ განმარტებასთან, რაც, კიდევ ერთხელ, ბიუროს მიკერძოებულობაზე მიუთითებს ადმინისტრაციული წარმოების პროცესში.

² პარ 23, ხელმისაწვდომია ვებ-გვერდზე:

<https://rm.coe.int/third-party-intervention-by-the-council-of-europe-commissioner-for-hum/1680731087>

ბრიფინგებზე, რომელთა ბმულები მოცემულია ბიუროს წერილში, საუბარია არასამთავრობო ორგანიზაციების შესახებ არსებული ინფორმაციის ისედაც საჯაროობაზე და აღნიშნული ინფორმაციის წყაროების დამატებით მიწოდებაზე ბიუროსთვის. ფაქტი, რომ აღნიშნული საფარმა განახორციელა 2025 წლის 03 ივლისის წერილით, თავისთავად გამორიცხავს სასამართლო ბრძანების შეუსრულებლობას.

აღსანიშნავია, რომ არც ერთ ბმულზე განთავსებულ ვიდეოში არ არის საუბარი რაიმე ტიპის “მტკიცებულების” განადგურებაზე და, გაუგებარია, საიდან გაჩნდა ასეთი ფორმულირება ბიუროს წერილში. მტკიცებულება თავისი შინაარსით გულისხმობს რაიმე საქმისთვის მნიშვნელობის მქონე რაიმე ტიპის მსჯელობის დამადასტურებელ ინფორმაციას. აღსანიშნავია, რომ საფარისთვის უცნობია რაიმე საქმე, რომლის ფარგლებშიც რაიმე მსჯელობის დადასტურება სჭირდება.

რაც შეეხება შიდაორგანიზაციულ დოკუმენტაციას, მათ შორის, პერსონალურ მონაცემებს, რომელსაც, შესაძლოა ორგანიზაცია ამუშავებდეს, აღნიშნულის დამუშავება ხდება პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ კანონისა და ორგანიზაციის შიდა რეგულაციების მიხედვით, რაც, მათ შორის, გულისხმობს მათ პერიოდულ განადგურებას, როდესაც ისინი საჭირო აღარ არის. ორგანიზაცია, რომელიც 24 წელზე მეტია არსებობს, ვერც შეძლებს ამ წლების განმავლობაში დაგროვებული ინფორმაციის შენახვას და არც არის ეს დაშვებული კანონმდებლობით. ამასთან დაკავშირებით, გთხოვთ, იხილოთ მონაცემთა დამუშავების განმარტება “პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ” საქართველოს კანონის მე-3/ვ მუხლში: **“მონაცემთა დამუშავება – მონაცემთა მიმართ შესრულებული ნებისმიერი მოქმედება, მათ შორის, მათი შეგროვება, მოპოვება, მათზე წვდომა, მათი ფოტოგადაღება, ვიდეომონიტორინგი ან/და აუდიომონიტორინგი, ორგანიზება, დაჯგუფება, ურთიერთდაკავშირება, შენახვა, შეცვლა, აღდგენა, გამოთხოვა, გამოყენება, დაბლოკვა, წაშლა ან განადგურება, აგრეთვე მონაცემთა გამჟღავნება მათი გადაცემით, გასაჯაროებით, გავრცელებით ან სხვაგვარად ხელმისაწვდომად გახდომით;”** ასევე, ამავე კანონის მე-4.1/ე მუხლის თანახმად, **“მონაცემები შეიძლება შენახულ იქნეს მხოლოდ იმ ვადით, რომელიც აუცილებელია მონაცემთა დამუშავების შესაბამისი ლეგიტიმური მიზნის მისაღწევად. იმ მიზნის მიღწევის შემდეგ, რომლისთვისაც მუშავდება მონაცემები, ისინი უნდა წაიშალოს, განადგურდეს.”**

აქვე, დამატებით გაცნობებთ, რომ “საფარისგან” ინფორმაციის მოთხოვნისას, გთხოვთ, ყურადღება მიაქციოთ გაეროს ბავშვთა კომიტეტის 2025 წლის 17 ივლისის გადაწყვეტილებას (REFERENCE: G/SO CRC-IC GEO (5), AB/YG/MG 263/2025) დროებითი ღონისძიების გამოყენების თაობაზე და იმოქმედოთ საქართველოს საერთაშორისო ვალდებულების და კანონმდებლობის შესაბამისად, უფლებამოსილების გადამეტების გარეშე.

“საფარის” დირექტორი

ბაია პატარაია